

בעניין שבין: אברהם טאובר

בן יאיר 40/13 ערד

"העורר"

- נ ג ד -

מנהלת הארנונה בעיריית ערד

"המשיבה"

החלטה בבקשה לפסילת חבר וועדה

מר אריה קליין, חבר ועדה

1. בדיון שנערך בעניינו של העורר הבאתי לידיעת הצדדים כי יש לי הכרות עם הרב צבי ביאלסטוצקי שליווה את העורר.
2. אני מכיר את הרב כי הוא אדם מפורסם מאוד בערד בפרט בקהילה החרדית.
3. אין לי הזדהות אידיאוגית עם הרב ופעולותיו במישור הציבורי.
4. את העורר אני בכלל לא מכיר.
5. חשבתי שנכון לומר שאני מכיר את הרב כי רציתי שמראש כולם ידעו על כך.
6. אני סבור כי אין מניעה כי אדון בערר, ואתן את דעתי על פי מה שאני חושב שצודק.
7. לאור האמור אני סבור כי יש לדחות את בקשת הפסילה.

עו"ד ורו"ח ארו בוקאי - יו"ר הועדה

8. המדובר בבקשה לפסילת חבר הוועדה מר אריה קליין מלדון בעניינו של העורר.
9. חבר הוועדה הביא לידיעת הצדדים כי יש לו הכרות עם הרב שהינו דמות מוכרת בקהילה החרדית בערד.
10. ראוי לציין כי מר אריה קליין הינו חרדי.
11. המשיבה ביקשה כי מר אריה קליין יפסול את עצמו מלדון בעניינו של העורר. מנגד, העורר התנגד לבקשת הפסילה.

12. ועדת הערר הינה גוף מעין שיפוטי (ראו: בר"מ 6966/12 נצב"א אחזקות 1995 בע"מ נ' מנהל הארנונה בעיריית טירת הכרמל [פורסם בנבו] 20/1/2013) אשר הוסמך על פי הדין למלא תפקיד המצריך איסוף ראיות וקביעת עובדות באשר למשמעותן וכוחן הראייתי (השוו: רע"פ 3542/93 אזוב נ' מדינת ישראל פ"ד מח(4) 705, 714).
13. בעניין בש"א 34/13 שפיר הנדסה אזרחית וימית בע"מ נ' מועצה אזרחית מטה בנימין ואח' כתב בית המשפט לעניינים מקומיים מעלה אדומים, נדונה בקשה לפסילת יו"ר ועדת ערר לענייני ארנונה בשל ניגוד עניינים, שם נכתב כי:
- "הפסיקה החילה את דיני פסלות השופט גם על גופים מעין שיפוטיים (ראו: יגאל מרזל, דיני פסלות שופט, 380, (2006)). בספרות הובעה הדעה כי מן הראוי להחיל את דיני פסלות השופט, בשינויים המחויבים, על כל נושא תפקיד שיפוטי ומעין שיפוטי (יגאל מרזל, שם, 381). משכך, על אף שיו"ר ועדת הערר אינו שופט, יש לבחון את סוגיית פסלות ועדת הערר או מי מחבריה מלשבת בדין באספקלריה של דיני פסלות השופט."
14. באותו עניין סבר בית המשפט כי אין נפקא מינא אם ההחלטה בבקשת הפסיקה ניתנה על ידי חבר הוועדה שאותו מבקשים לפסול או על ידי ההרכב הוועדה כולה:
- "בענייננו, בקשת הפסלות של התובעת הופנתה ליו"ר הוועדה (ראו סעיף 7 לבקשת הפסלות), שכן הטענות שהועלו בה הופנו כלפיו בלבד. מדובר אמא בהחלטת שיפוטית או מעין שיפוטית, ואין נפקא מינה אם היא ניתנה על ידי אחד מחברי הוועדה או על ידי הרכב הוועדה."
15. דיני פסלות שופט קבועים בסעיף 77א לחוק בתי המשפט הקבוע כי "שופט לא ישב בדין אם מצא, מיזמתו או לבקשת בעל דין, כי קיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט". עוד קובע הסעיף כי על שופט שהועלתה בפניו טענת פסלות לדון בה לפני כל טענה אחרת. על החלטתו המנומקת של השופט ניתן לערער בפני בית המשפט העליון.
16. ועדת הערר לענייני ארנונה הינה כאמור גוף מעין שיפוטי. יחד עם זאת, דומה כי הוראות סעיף 77א לחוק בתי המשפט, לעניין פרוצדורת הדיון, בבקשת הפסילה צריכות להיות מיושמות בשינויים המחויבים לצורך בחינת בקשת פסילה של חבר ועדה, קרי החלטה של כל המותב ומתן זכות ערעור לבית המשפט לעניינים מנהלים.
17. באופן דומה בעניין בש"מ 6065/07 נדונה בקשת פסילה כיו"ר ועדת ערר לענייני מס שבח ולפסילתו של חבר הוועדה. ועדת הערר בהרכבה המלא דנה בבקשת הפסילה. באנלוגיה לענייני, נראה כי הדרך לדון בבקשת פסילה הינה החלטה של הוועדה בהרכבה המלא.
18. אופיין המעין-שיפוטי של הוועדות מחייב את חבריהן לפעול על-פי הכללים השוללים משוא פנים וניגוד עניינים. עליהן להקפיד הקפדה יתרה על כך שפעולותיהן תהיינה משוחררות ממשוא פנים, הן הלכה למעשה והן לפי מראיתם של דברים, וכי יימנעו אצל חברי הוועדות מצבים של ניגוד עניינים.
19. הנחיות משרד הפנים לניהול דיון בוועדות ערר (2013) קובעות כי "חבר ועדת ערר לא ישתתף בדיון של ועדת הערר, אם הוא עלול להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר ועדת הערר לבין עניין אחר שלו."
20. יחד עם זאת, לא כל מצב של היכרות בפרט כאשר מדובר על עיר קטנה בה כדברי האימרה "כולם מכירים את כולם", מקיים ניגוד עניינים.

21. זאת ועוד, השתייכות כשלעצמה לקבוצת ייחוס, עדה, לאום, דת אינה מהווה עלית פסילה. בספר "גבורות לשמעון אגרנט" (תשמ"ז) כתב כבוד נשיא בית המשפט העליון בדימוס, מאיר שמגר רשימה שעניינה "על פסלות שופט - בעקבות ידיד תרתי משמע" דברים היפים לענייננו:
- "שופט אינו נפסל עקב השתייכות לקבוצת התייחסות, לעדה או ללאום - שהם זהים לאלו של בעל הדין. שופט בעל השקפות עולם דתיות אינו פסול בשם כך לדון בענינו של בעל דין דתי או בלתי דתי. השתייכות כללית שאין בה נדבך נפרד או נוסף גם זיקה אישית למשפט המסוים שנדון בפני אותו שופט אינה צריכה לפסול שופט כי אצל שופט מקצועי אין בכך אפשרות ממשית למשוא פנים. האמור כאן חל גם על סוג המשפטים בעל זיקה כללית לתפיסת העולם או החיים של השופט, כגון מי שעובר עבירה מטעמי קנאות דתית הנשפט בפני שופט דתי או בלתי דתי, למי העניין."
22. ערד הינה עיר הטרונגנית בה קיימות קבוצות אוכלוסייה שונות. אני סבור, כי עצם השתייכות לקבוצה אוכלוסייה מסויימת, אינו יכול מיניה וביה להביא לפסילת חבר מלדון בעניין הקשור לבעל דין הזהה לקבוצה. באותה מידה, ניתן לטעון כי חילונו אינו יכול לדון בעניינו של חילוני, וכך הלאה.
23. עוד ראוי לציין, כי ועדת הערר מורכבת משלושה חברים, כך שאף מטעם זה אני לא סבור כי עלול להתקיים פוטנציאל למשוא פנים. עמד על כך בית המשפט לעניינים מנהלים בחיפה בעניין עמ"נ 16-05-43643 אהרונוסון ואח' נ' מועצה מקומית קרית טבעון:
- "אין צורך לדון או להכריע בשאלת ניגוד העניינים, אמנם מניעת ניגוד עניינים היא סוגיה מהותית להשרשת טוהר המידות ולמניעת שחיתות אולם המחלוקת בין הצדדים היא משפטית בלבד. בנסיבות אלו אפשרות ההתערבות של ערכאת הערעור רבה מאוד גם בהליך מינהלי. [עוד חשוב לציין כי ועדת הערר מורכבת משלושה חברים, ההחלטה ניתנה על ידי שלושתם שגם חתמו עליה, אין למערערים טענה כל שהיא כלפי מי מחברי הוועדה האחרים וגם מסיבה זו מן הראוי להכריע במחלוקת לגופו של עניין]."
24. אף מבחינה מעשית, לא קיים הרכב נוסף לוועדת הערר לענייני ארנונה שליד עיריית ערד. כך שאף מבחינה מעשית, ישנה בעיתיות בהחלפת חבר וועדה. זאת ועוד, החלטה במוטב חסר, הינה רק בהסכמת הצדדים שכאמור לא הגיעו להסכמה (ראה תקנה 11ג ותקנה 11ד לתקנות הרשויות המקומיות (ערר על קביעת ארנונה כללית) (סדרי דין בוועדת ערר), תשל"ז-1977). זאת ועוד, בפסיקה נמתחה ביקורת על קבלת החלטות במוטב חסר בוועדת ערר לענייני ארנונה (ראה: עמ"נ 15/05 מפעלי תובלה בע"מ נ' מנהל הארנונה של עיריית אילת). אני סבור כי מציאת חבר חלופי לוועדה עשויה לארוך זמן רב ועשויה לגרום לעינוי דין לעורר.
25. העלאת הנשוא על ידי חבר הוועדה מר חיים קליין הינה ראויה. יחד עם זאת, לא שוכנעתי כי קיים פוטנציאל לניגוד עניינים ומשוא פנים בנסיבות האמורות. חבר הוועדה הנכבד מר קליין טוען כי הוא אינו מכיר את העורר, ואין לו הזדהות אידיאולוגית עם פעילותו הציבורית של הרב. כמו כן, חבר הוועדה הנכבד העלה את הדברים מיוזמתו לשם הזהירות ומניעת משוא פנים.
26. לאור האמור לעיל, אציע לדחות את בקשת הפסילה.
27. אף כי ככלל על החלטות ביניים של ועדת ערר אין זכות ערעור עצמאית ונפרדת, כי אם זכות ערעור במסגרת ההחלטה הסופית, לאור חשיבות הסוגיה, והרצון למנוע מראית עין למי מהצדדים, החלטת ביניים זו, נתונה לערעור לפני בית המשפט לעניינים מינהליים בבבאר שבע. לא תתקבל החלטה לגופו של עניין בערר עד למועד זה.
28. מועד הגשת הסיכומים נדחה ונקבע ל- 45 ימים ממועד המצאת ההחלטה לצדדים.

מר אברהם מלול, משפטן, חבר ועדה

29. מצטרף להחלטה של חברי המלומד לדחות את הפסילה.
30. עוד אוסיף כי יש לדחות את טענת המשיבה בדבר פסילה מכוח מראית פני הצדק, אם וככל שיש לה מקום, לכל מקרה בו נטענת טענת פסלות שאין לה ביסוס אובייקטיבי ממשי, שאחרת נמצאנו מרוקנים מתוכן את הלכות הפסלות שפותחו בבתי המשפט (ע"א 2116/08 אהרון כובשי נ' מיכאל אסוף (לא מורסם), 25.5.2008)
31. בנסיבות אלה דין הבקשה להידחות

תחלטה

הבקשה לפסילת חבר הוועדה מר אריה קליין מלדון בענייננו של העורר נדחית.

החלטה הוועדה נתונה לערעור לפני בית המשפט לעניינים מינהליים בבאר שבע בתוך 45 ימים ממועד המצאת ההחלטה לצדדים.

ההחלטה תפורסם באתר האינטרנט של עיריית ערד.

המזכירות תשלח העתק ההחלטה לצדדים.

ניתן היום ב' ניסן תשנ"ח, 18/3/2018

מר אברהם מלול, משפטן

מר אריה קליין

עו"ד ורד'ה ארז בוקאי

חבר ועדת ערר

חבר ועדת ערר

עו"ד ורד'ה ארז בוקאי

